

ISIRI
3201-8
1st. Edition

جمهوری اسلامی ایران
Islamic Republic of Iran
سازمان ملی استاندارد ایران
Institute of Standards and Industrial Research of Iran

استاندارد ملی ایران
۳۲۰۱-۸
چاپ اول

آزمون بتن - قسمت ۸: تعیین انقباض و
ترکیدگی بتن بر اثر از دست دادن آب در
نمونه های آماده شده در کارگاه یا در
آزمایشگاه

**Testing of concrete –
Part 8:
Determination of drying shrinkage of
concrete for samples prepared in the field
or in the laboratory**

ICS:91.100.30

بهنام خدا

آشنایی با سازمان ملی استاندارد ایران

مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران به موجب بند یک ماده ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، مصوب بهمن ماه ۱۳۷۱ تنها مرجع رسمی کشور است که وظیفه تعیین، تدوین و نشر استانداردهای ملی (رسمی) ایران را به عهده دارد.

نام موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران به موجب یکصد و پنجاه و دومین جلسه شورای عالی اداری مورخ ۹۰/۶/۲۹ به سازمان ملی استاندارد ایران تغییر و طی نامه شماره ۲۰۶/۳۵۸۳۸ جهت اجرا ابلاغ شده است.

تدوین استاندارد در حوزه های مختلف در کمیسیون های فنی مرکب از کارشناسان مؤسسه^{*} صاحب نظران مراکز و مؤسسات علمی، پژوهشی، تولیدی و اقتصادی آگاه و مرتبط انجام می شود و کوششی همگام با مصالح ملی و با توجه به شرایط تولیدی، فناوری و تجاری است که از مشارکت آگاهانه و منصفانه صاحبان حق و نفع، شامل تولیدکنندگان، مصرفکنندگان، صادرکنندگان و وارد کنندگان، مراکز علمی و تخصصی، نهادها، سازمان های دولتی و غیر دولتی حاصل می شود. پیش‌نویس استانداردهای ملی ایران برای نظرخواهی به مراجع ذی نفع و اعضای کمیسیون های فنی مربوط ارسال می شود و پس از دریافت نظرها و پیشنهادها در کمیته ملی مرتبط با آن رشته طرح و در صورت تصویب به عنوان استاندارد ملی (رسمی) ایران چاپ و منتشر می شود.

پیش نویس استانداردهایی که مؤسسات و سازمان های علاقه مند و ذیصلاح نیز با رعایت ضوابط تعیین شده تهیه می کنند در کمیته ملی طرح و بررسی و در صورت تصویب، به عنوان استاندارد ملی ایران چاپ و منتشر می شود. بدین ترتیب، استانداردهایی ملی تلقی می شود که بر اساس مفاد نوشته شده در استاندارد ملی ایران شماره ۵ تدوین و در کمیته ملی استاندارد مربوط که سازمان استاندارد تشکیل می دهد به تصویب رسیده باشد.

سازمان ملی استاندارد ایران از اعضای اصلی سازمان بین المللی استاندارد^۱ (ISO) کمیسیون بین المللی الکترونیک (IEC) و سازمان بین المللی اندازه شناسی قانونی^۲ (OIML) است و به عنوان تنها رابط^۳ کمیسیون کدکس غذایی^۴ (CAC) در کشور فعالیت می کند. در تدوین استانداردهای ملی ایران ضمن توجه به شرایط کلی و نیازمندی های خاص کشور، از آخرین پیشرفت های علمی، فنی و صنعتی جهان و استانداردهای بین المللی بهره گیری می شود.

سازمان ملی استاندارد ایران می تواند با رعایت موازین پیش‌بینی شده در قانون، برای حمایت از مصرفکنندگان، حفظ سلامت و ایمنی فردی و عمومی، حصول اطمینان از کیفیت محصولات و ملاحظات زیست محیطی و اقتصادی، اجرای بعضی از استانداردهای ملی ایران را برای محصولات تولیدی داخل کشور و / یا اقلام وارداتی، با تصویب شورای عالی استاندارد، اجباری نماید. سازمان می تواند به منظور حفظ بازارهای بین المللی برای محصولات کشور، اجرای استاندارد کالاهای صادراتی و درجه بندی آن را اجباری نماید. همچنین برای اطمینان بخشیدن به استفاده کنندگان از خدمات سازمان ها و مؤسسات فعال در زمینه مشاوره، آموزش، بازرگانی، ممیزی و صدور گواهی سیستم های مدیریت کیفیت و مدیریت زیست محیطی، آزمایشگاه ها و مراکز کالیبراسیون (واسنجی) وسائل سنجش، مؤسسه استاندارد این گونه سازمان ها و مؤسسات را بر اساس ضوابط نظام تأیید صلاحیت ایران ارزیابی می کند و در صورت احرار شرایط لازم، گواهینامه تأیید صلاحیت به آن ها اعطا و بر عملکرد آن ها نظارت می کند. ترویج دستگاه بین المللی یکاه، کالیبراسیون (واسنجی) وسائل سنجش، تعیین عیار فلزات گرانبهای و انجام تحقیقات کاربردی برای ارتقای سطح استانداردهای ملی ایران از دیگر وظایف این سازمان است.

1-International organization for Standardization

2-International Electro technical Commission

3-International Organization for Legal Metrology (Organization International de Metrologie Legal)

4-Contact point

5-Codex Alimentarius Commission

کمیسیون فنی تدوین استاندارد

«آزمون بتن - قسمت ۸: تعیین انقباض و ترکیدگی بتن بر اثر از دست دادن آب در نمونه‌های آماده شده در کارگاه یا در آزمایشگاه»

سمت و / یا نمایندگی

مدیر کل استاندارد و تحقیقات صنعتی
آذربایجان شرقی

رئیس:

فرشی حق رو، ساسان
(فوق لیسانس مهندسی عمران)

دبیر:

مدیر عامل شرکت صدرسازه رسام

کاظم نیا، حمیدرضا

اعضاء: (اسامی به ترتیب حروف الفبا)

مدیر کل محاسبات شهرداری تبریز

احمدیان، حسین

(دکترای مهندسی عمران)

کارشناس اداره کل استاندارد و تحقیقات
صنعتی آذربایجان شرقی

ترکمن، لیلا

(فوق لیسانس مهندسی مکانیک)

عضو هیئت علمی دانشگاه تبریز

رنجبر، سیدفرامرز

(دکترای مهندسی مکانیک)

مدیر طرح‌های زود بازده اداره کل آب
مناطقی آذربایجان شرقی

فرشی حق رو، عطا

(فوق لیسانس مهندسی عمران)

کارشناس

فرشی حق رو، علی

(فوق لیسانس مهندسی عمران)

کارشناس شرکت صدرسازه رسام

موسوی، سیدجواد

(فوق لیسانس فیزیک)

عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد تبریز

موسوی قاسمی، سیدآرش

(دکترای مهندسی عمران)

فهرست مندرجات

عنوان	صفحة
آشنایی با مؤسسه استاندارد	ج
کمیسیون فنی تدوین استاندارد	د
پیش گفتار	و
هدف و دامنه کاربرد	۱
مراجع الزامی	۱
اصطلاحات و تعاریف	۲
اصول	۲
دستگاهها	۲
مثال‌های آزمایشگاهی	۸
روش کار	۹
محاسبه و توضیح نتایج	۱۴
گزارش آزمون	۱۵
دقت نمونه‌های آماده شده آزمایشگاهی	۱۶
پیوست الف(اطلاعاتی)، یک مقایسه‌گر طولی مناسب	۱۷

پیش گفتار

"استاندارد" آزمون بتن- قسمت ۸: تعیین انقباض و ترکیدگی بتن بر اثر از دست دادن آب در نمونه‌های آماده شده در کارگاه یا در آزمایشگاه" که پیش نویس آن در کمیسیون های مربوط توسط شرکت صدرسازه رسام تهیه و تدوین شده و در سیصد و پنجاه و هفتمین اجلاس کمیته ملی استانداردمهندسی ساختمان و مصالح و فراورده های ساختمانی مورخ ۹۰/۱۲/۲۲ مورد تصویب قرار گرفته است ، اینک به استناد بند یک ماده ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، مصوب بهمن ماه ۱۳۷۱ ، به عنوان استاندارد ملی ایران منتشر می شود .

برای حفظ همگامی و هماهنگی با تحولات و پیشرفت های ملی و جهانی در زمینه صنایع، علوم و خدمات، استانداردهای ملی ایران در موقع لزوم تجدید نظر خواهد شد و هر پیشنهادی که برای اصلاح و تکمیل این استانداردها ارائه شود، هنگام تجدید نظر در کمیسیون فنی مربوط مورد توجه قرار خواهد گرفت . بنابراین، باید همواره از آخرین تجدیدنظر استانداردهای ملی استفاده کرد.

منبع و مأخذی که برای تهیه این استاندارد مورد استفاده قرار گرفته به شرح زیر است:

ISO 1920-8: 2009, Testing of concrete — Part 8:Determination of drying shrinkage of concrete for samples prepared in the field or in the laboratory

آزمون بتن - قسمت ۸: تعیین انقباض و ترکیدگی بتن بر اثر از دست دادن آب در نمونه‌های آماده شده در کارگاه یا در آزمایشگاه

۱ هدف و دامنه کاربرد

هدف از تدوین این استاندارد تعیین تغییرات طولی نمونه‌های بتنی در نتیجه خشک شدن در هوای روش آماده کردن و عمل آوری نمونه‌های بتنی جهت آزمون است.

این استاندارد برای آزمون نمونه‌های آماده شده در آزمایشگاه یا محوطه که اندازه ظاهری مصالح سنگی در بتن مطابق با استاندارد ISO 6274 از ۲۵ mm تجاوز نمی‌کند، کاربرد دارد.

عبارت دقت در بند ۱۰ در نمونه‌هایی که عمل آوری غیر استاندارد داشته‌اند، به کار نمی‌رود (اصولاً در نمونه‌های آماده شده در کارگاه). علاوه بر آن، این استاندارد مستلزم این است که نمونه‌های آماده شده در کارگاه

به همین صورت نشانه‌گذاری، ثبت، ضبط و گزارش شوند

یادآوری ۱ این روش آزمون همیشه برای افت خلیلی پایین بتن (کمتر از ۲۰ mm) مناسب نیست. مقدمتاً در نتیجه با توجه به مشکلات در به دست اوردن تراکم مناسب هنگامی که تراکم کافی به دست آمد، روش قابل قبول است.

یادآوری ۲ - این روش به طور خاص برای اندازه‌گیری انقباض و ترکیدگی بتن در اثر از دست دادن آب توسعه داده شده است اما برای اندازه‌گیری تغییرات طولی نمونه‌های در معرض تنوع شرایط محیطی مناسب است.

۲ مراجع الزامی

مدارک الزامی زیر حاوی مقرراتی است که در متن این استاندارد به آنها ارجاع داده شده است . بدین ترتیب آن مقررات جزئی از این استاندارد ملی ایران محسوب می شود .

در صورتی که به مدرکی با ذکر تاریخ انتشار ارجاع داده شده باشد ، اصلاحیه ها و تجدیدنظرهای بعدی آن مورد نظر این استاندارد ملی ایران نیست . در مورد مدرکی که بدون ذکر تاریخ انتشار به آنها ارجاع داده شده است ، همواره آخرین تجدید نظر و اصلاحیه های بعدی آن ها مورد نظر است .
استفاده از مراجع زیر برای این استاندارد الزامی است :

۱-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۱-۳۲۰، بتن تازه – قسمت ۱: نمونه برداری

2-2 ISO 1920-2, Testing of concrete — Part 2: Properties of fresh concrete

2-3 ISO 1920-3:2004, Testing of concrete — Part 3: Making and curing test specimens

2-4 ISO 6274, Concrete — Sieve analysis of aggregates

۳ اصطلاحات و تعاریف

در این استاندارد، اصطلاحات و تعاریف زیر به کار می‌رود:

۳-۱ آماده کردن آزمایشگاه

آزمایشگاه مسئول نمونه‌برداری بتن، قالب‌گیری نمونه‌ها، عمل‌آوری اولیه در قالب‌ها، عمل‌آوری بتن با آب و انتقال جهت اندازه‌گیری آزمایشگاهی (در صورت نیاز) است؛

۳-۲ آزمایشگاه اندازه‌گیری

آزمایشگاه مسئول تکمیل عمل‌آوری با آب اولیه، ذخیره‌سازی در اتاق خشک کن و اندازه‌گیری نمونه‌هast؛
یادآوری - در بعضی نمونه‌ها، آماده کردن و اندازه‌گیری آزمایشگاه‌ها یکسان خواهد بود.

۴ اصول

نمونه‌ها در یک زمان معین عمل‌آوری شده و در هوا خشکانده می‌شوند و تغییر طول آنها اندازه‌گیری می‌شود.

۵ دستگاه‌ها

۱-۱ اتاق خشک کن

با درجه حرارت مناسب، رطوبت و گردش هوایی که بطور مناسب کنترل شده، برای انبار نمونه‌ها در هوا و برای اندازه‌گیری طول آنها؛
اتاق باید دارای الزامات زیر باشد.

۱-۲ هوا باید در سراسر اتاق در یک جریان ثابت در گردش باشد، بنابراین شرایط مشخص شده به مجاورت همه نمونه‌های تحت آزمون می‌رسند؛

۱-۳ درجه حرارت در اتاق خشک کن باید در $22 \pm 2^\circ C$ باقی بماند؛

۱-۴ رطوبت نسبی در اتاق خشک کن باید در کل مدت، $55 \pm 5\%$ باقی بماند؛

۱-۵ اتاق باید با ابزار ثبت کننده مجهر شود، تا بتوان به تغییرات شرایط اتاق پاسخ سریع داد و به طور متنابض اندازه و رطوبت نسبی را ضبط و ثبت کرد؛

۱-۶ گیرنده‌های ثبته باید در برابر رطوبت سنج آسمن استاندارد شده در فاصله‌های زمانی، که از لحاظ رعایت الزامات درجه حرارت و رطوبت مشخص شده است، در بندهای ۱-۵ و ۳-۱ رسیدگی شوند.

۱-۷ یادآوری ۱ - ابزار پاسخ سریع مناسب برای ثبت درجه حرارت و رطوبت یک گیرنده ترکیبی با یک جای فیلم برای رطوبت و یک ترمومکوبل مقاومت پلاتینیوم برای اندازه گیری درجه حرارت استفاده می‌کند. زمان پاسخ به این نوع گیرنده در ثانیه‌ها اندازه گیری می‌شود و واقعاً لحظه‌ای است با محدوده دقیق مورد نیاز برای این روش آزمون.

۱-۸ یادآوری ۲ - بسیاری از هیدروگرافهای حرارتی برای این منظور نامناسب هستند، چون پاسخ بسیار آرام است به خصوص با نوع مؤئی دستگاه رطوبتی.

۵-۱-۵ سرعت حرکت هوا در اتاق خشک کن باید تعیین شود و توسط حسگر کنترل شود تا سرعت تبخیر (12 ± 5) ml در هر ۲۴ ساعت ثابت بماند. سرعتهای تبخیر باید توسط اندازه‌گیری از دست دادن وزن آب در بشرهای ml کوتاه با قطر داخلی mm (75 ± 5) تعیین شود که در ابتدا تقریباً g ۳۷۵ آب در یک درجه حرارت $(20 \pm 2)^\circ\text{C}$ داشته باشد. وزن آب در بشر نباید از g ۳۲۵ پایین تر بیاید.

بررسی سیستماتیک باید بر روی حسگرها انجام گیرد یا سرعت تبخیر با تغییر دادن محل بشرها در اتاق خشک کن حداقل هر ماه یک بار انجام گیرد یا جایی که شرایط تغییر داده شود نتایج باید ثبت شود.

۵-۱-۶ الزامات درجه حرارت، رطوبت و سرعت تبخیر در همه جای انبار انجام می‌گیرد. تنها جاهایی که با این الزامات مطابقت دارند باید برای انبار کرن نمونه‌های آزمایشگاهی استفاده شوند.

۵-۱-۷ اتاق خشک کن باید با طبقه‌های مناسب برای انبار کردن نمونه‌ها تجهیز شود. این طبقات باید اجزاء گردش آزادانه هوا را در بین نمونه‌ها بدنهند (به جز تکیه‌گاههای ضروری) و باید در جهت نزدیک تر کردن دیوار یا سایر موانعی که گردش هوا در انها محدود به فضای رابط نیست قرار بگیرند. تکیه‌گاههای افقی باید شامل بخش‌های غیر جاذب با عرض تکیه‌گاه کمتر از ۲۵ mm باشند.

۲-۵ قالب‌ها

از مواد غیر جذبی ساخته می‌شوند که عکس العملی با خمیر سیمان ندارند و سطوح داخلی آنها باید یک سطح صاف داشته باشد. قالب‌ها باید به قدر کافی محکم باشد که شکل خود را بدون تغییر حفظ کنند و باید الزامات زیر را دارا باشند:

۱-۲-۵ کلیات

هر قالب باید با یک صفحه پای ستون، دو صفحه (ظرف) انتهایی و دو صفحه (ظرف) کناری که محکم به صفحه (ظرف) انتهایی وصل شده اند مجهز شود و دو صفحه انتهایی که به طور جزئی رها شده اند به عنوان نگهدارنده‌های پایه سنجه عمل می‌کنند. هر نگهدارنده پایه سنجه باید در داخل پایان قالب جا داده شود و هر نگهدارنده پایه سنجه باید در موقعیت مخالف صفحه انتهایی توسط یک پیچ نگه داشته شود و باید قابلیت رهایی بعد از تراکم بتن را داشته باشد. صفحه‌های کناری روبرو باید موازی باشند.

ابعاد قالب باید یکی از موارد زیر باشد:

۱-۱-۱-۵ برای نمونه‌های دارای ابعاد mm $75 \times 75 \times 280$ (۶/۲/۲):

۱-۱-۲-۵ فاصله بین صفحه‌های کناری روبرو باید mm (75 ± 1) باشد؛ و

۱-۱-۳-۵ ارتفاع داخلی باید mm (75 ± 1) باشد.

۱-۱-۴-۵ برای نمونه‌های دارای ابعاد mm $400 \times 100 \times 100$:

۱-۱-۵-۵ فاصله بین صفحه‌های کناری روبرو باید mm (100 ± 1) باشد؛ و

۱-۱-۶-۵ ارتفاع داخلی باید mm (100 ± 1) باشد.

۲-۲-۵ ساختار قالب

قالب باید هم محور مرکزی قالب مرتب شده باشد.

۱-۲-۵ برای نمونه‌های دارای ابعاد $75 \text{ mm} \times 75 \text{ mm} \times 280 \text{ mm}$:

الف- فاصله بین پایانه‌های داخلی دو پایه باید $(250 \pm 5) \text{ mm}$ باشد؛

ب- فاصله بین پایانه‌های خارجی پایه‌های پیمانه باید $(295 \pm 1) \text{ mm}$ باشد؛

پ- پایه‌های پیمانه از نگهدارنده‌های پایه پیمانه به فاصله $(15 \pm 1) \text{ mm}$ جلو برده شوند.

۲-۲-۵ برای نمونه‌های دارای ابعاد $100 \text{ mm} \times 100 \text{ mm} \times 400 \text{ mm}$:

الف- فاصله بین پایانه داخلی دو پایه پایه $(360 \pm 5) \text{ mm}$ باشد؛

ب- فاصله بین پایانه‌های خارجی پایه‌های پیمانه باید $(420 \pm 1) \text{ mm}$ باشد؛

پ- پایه‌های پیمانه باید از نگهدارنده‌های پایه به پیمانه به فاصله $(20 \pm 1) \text{ mm}$ باید جلوتر باشند.

شکل مناسب ساختار قالب‌ها در شکل ۱ نشان داد شده است.

۳-۵ پایه‌های سنجه

از فولاد زنگ نزن ساخته شده و مطابق با ابعاد نشان داده شده در شکل ۲ می‌باشد.

شعاع پایانه پایه سنجه باید طوری باشد که دقت لازم برای اندازه‌گیری تغییرات طول را چنانچه در بند

۱-۸-۵ مشخص شده تضمین کند.

پایه‌های سنجه برای مقایسه‌گرهای افقی و عمودی نباید مبادله شوند.

۴-۵ سنجه طولی

برای آزمون طول ظاهری بین پایه‌های سنجه (بند ۳-۵) سنجه طولی باید از فلز ساخته شده باشد و

مشخصات زیر را داشته باشد:

۱-۴-۵ برای نمونه‌های دارای ابعاد $75 \text{ mm} \times 75 \text{ mm} \times 280 \text{ mm}$:

۱-۴-۵ قطر سنجه طولی نباید کمتر از 6 mm باشد؛ و

۱-۴-۵ طول سنجه باید $(250 \pm 2) \text{ mm}$ باشد.

۲-۴-۵ برای نمونه‌های دارای ابعاد $100 \text{ mm} \times 100 \text{ mm} \times 400 \text{ mm}$:

۲-۴-۵ قطر سنجه طولی نباید از 10 mm کمتر باشد؛

۲-۴-۵ طول سنجه طولی باید $(360 \pm 2) \text{ mm}$ باشد؛

۳-۴-۵ هر دو انتهای میله باید مسطح و عمود بر طول آن باشد.

۵-۵ وسایل تراکم

شامل موارد زیر است:

۱-۵-۵

میلگرد کوبیده، میله متراکم، راست، ساخته شده از فولاد دارای یک شکل مستطیلی تقریباً $10 \text{ mm} \times 10 \text{ mm}$ یک طول تقریبی 600 mm و با یک مربع مسطح موازی با محور.

۲-۵-۵

وسیله کوبیدن میله کوش، میله متراکم از برش مقطع عرضی مدور، راست و ساخته شده از فولاد، دارای قطر تریبی 16 mm ، طول تقریبی 600 mm و با پایانه های گرد.

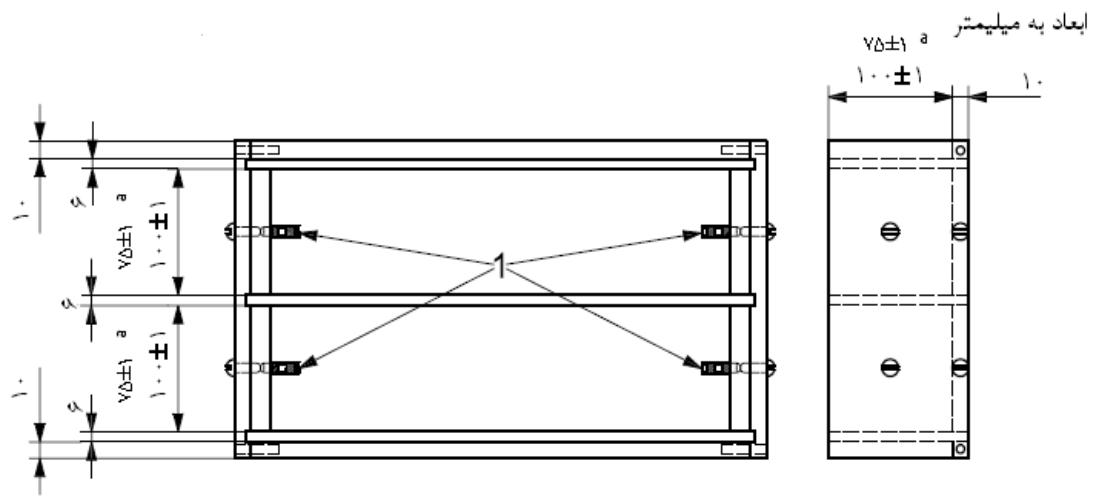
۳-۵-۵

لرزاننده^۱ بیرونی، نوع رو میزی با وسایل لازم برای ثابت نگه داشتن قالب (بند ۲-۵) که توانایی متراکم کردن بتن در قالب ها را داشته باشد، لرزاننده داخلی نباید استفاده شود. یادآوری - میز نوسان کننده با یک فرکانس ظاهری 50 Hz معمولاً مناسب است.

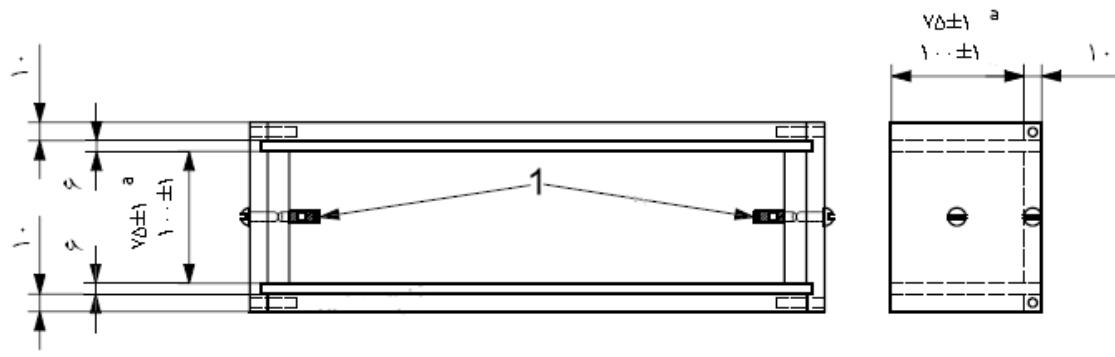
۶-۵ پتک

۷-۵ ترازو

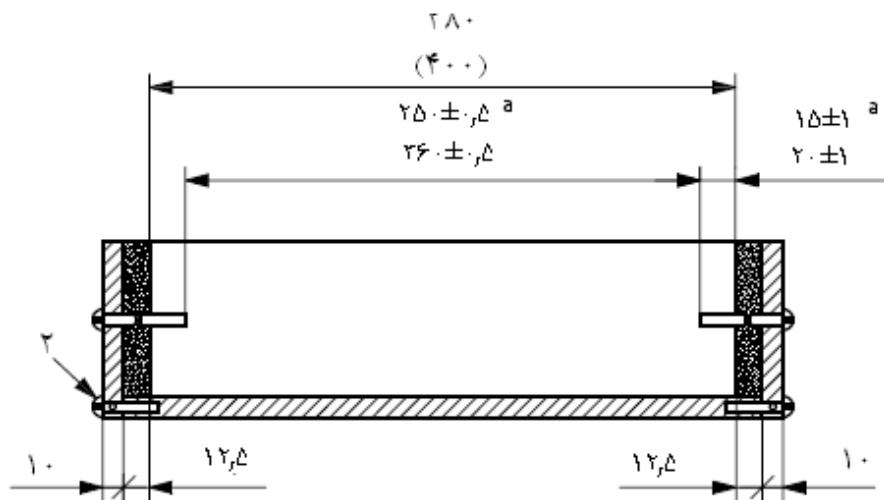
برای تعیین جرم نمونه بتنی و دارای حداقل دقت 0.1 g ،

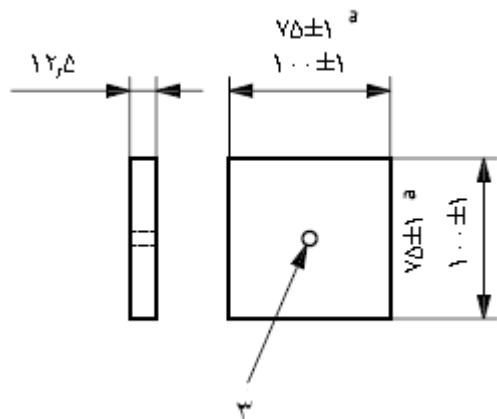
شكل الف - قالب مضاعف

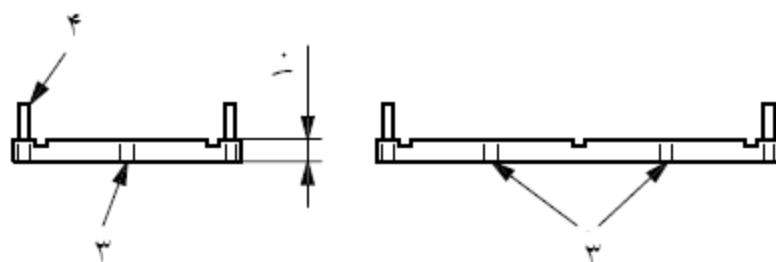
ب - قالب تکی

پ - انتخاب قالب

ت - نگهدارنده پایه سنجه

ث - جزئیات صفحه انتهایی

شکل ۱- جزئیات یک نوع قالب

۸-۵ مقایسه گر طولی

برای اندازه‌گیری تغییرات در طول استفاده می‌شود.

۸-۶ کلیات

مقایسه گر قادر به اندازه‌گیری طول نمونه‌های بالاتر از دامنه 290 mm تا 300 mm برای نمونه‌های $(280 \times 75 \times 75) \text{ mm}$ و بالاتر از دامنه 415 mm تا 425 mm برای نمونه‌های $(400 \times 100 \times 100) \text{ mm}$ باشد. دقت اندازه‌گیری باید 0.1 mm باشد.

پیشنهاد می‌شود که، جایی که مقایسه گر افقی استفاده می‌شود، میکромترها از نوع نمایشگر دیجیتالی باشد. جزئیات مقایسه گر طولی افقی مناسب در پیوست "الف" آمده است.

۸-۷ میلگرد مبنای مقایسه

یک میله مرجع خاص ساخته شده از یک ماده مشخص توسط یک ضریب انبساط حرارتی بسیار پایین باید با هر مقایسه گر استفاده شود.

۸-۵-۱ برای نمونه‌های دارای ابعاد $280 \text{ mm} \times 75 \text{ mm} \times 75 \text{ mm}$:

الف- قطر میلگرد مبنای مقایسه نباید کمتر از 6 mm باشد؛ و

ب- طول کلی میلگرد مبنای مقایسه باید $(295 \pm 1/5) \text{ mm}$ باشد.

۸-۵-۲ برای نمونه‌های دارای ابعاد $400 \text{ mm} \times 100 \text{ mm} \times 100 \text{ mm}$:

الف- میلگرد مبنای مقایسه باید کمتر از 10 mm نباشد؛ و

ب- طول کلی میلگرد مبنای مقایسه باید $(420 \pm 1/5) \text{ mm}$ باشد.

هر پایانه باید در قطر کاهش یابد و پایانه 5 mm کاهش یابد باید تقریباً همان قطر و همان شعاع پایانی را داشته باشد که در پایانه سنجه (بند ۲-۵) استفاده شده در نمونه طراحی می‌شود. هر پایانه میلگرد مبنای مقایسه باید صیقل داده شود. بخش مرکزی میله مرجع باید توسط یک لوله لاستیکی یا معادل آن به طول 100 mm و ضخامت حداقل 3 mm ، برای به حداقل رساندن اثر تغییر دما پوشانده شود.

میله مرجع باید با علامت موقعیت ارائه شده است و باید همیشه در جهت مقایسه قرار گیرد.

۳-۸-۵ بررسی دقت

دقت مقایسه‌گر طولی و عملکرد کاربر باید با ثبت تفاوت در طول بین میلگرد مبنای مقایسه و یک نمونه نوعی ۲۰ بار با قار دادن هر نمونه در مقایسه‌گر برای هر قرائت بررسی شود.

انحراف معیار استاندارد این 20 mm تفاوت طولی نباید از 0.002 mm تجاوز کند. وقتی بررسی دقت این الزام را برآورده نکند، باید بررسی‌های بیشتری با نمونه‌های دیگر یا با یک کاربر دیگر صورت گیرد تا معلوم شود که عدم دقت از سوی مقایسه‌گر بوده یا کاربر. دوره بررسی، باید مطابق برنامه مدیریتی کیفیت آزمایشگاه باشد.

۶ مثال‌های آزمایشگاهی و نمونه‌ها

۶-۱ نمونه برداری

نمونه‌ها ممکن است در آزمایشگاه یا در کارگاه آماده شوند. باید نمونه‌برداری و آماده سازی دقیقاً طبق بند ۶ صورت گیرد، به طوری که همه این عملیات در دقت و تکرارپذیری آزمون تعیین کننده هستند و مدارک ثبت شده باید برای نتیجه‌گیری در گزارش نگه داشته شود. (به بندهای ۹ و ۱۰ ارجوع کنید)

برای نمونه‌های بتن برداشته شده از کارگاه، نمونه آزمون باید طبق استاندارد ISO1920-1 به دست آمده باشد.

۶-۲ نمونه‌های آزمایشگاهی

۶-۲-۱ کلیات

حداقل سه نمونه از هر مدل بتن باید آماده شده باشد.

۶-۲-۲ اندازه و شکل نمونه‌های آزمایشگاهی استاندارد

نمونه آزمایشگاهی باید یک منشور $100 \text{ mm} \times 75 \text{ mm} \times 75 \text{ mm}$ و تقریباً طول 280 mm و یا یک منشور $100 \text{ mm} \times 100 \text{ mm}$ و تقریباً طول 400 mm باشد. یک پایه سنجه فولادی ضد زنگ (بند ۲-۵)، باید در هر پایانه نمونه قرار داده شود. پایه‌های سنجه باید به گونه‌ای قرار داده شوند که محورهای اصلی آنها منطبق با محور اصلی نمونه آزمایشگاهی باشد و باید در نمونه‌های دارای ابعاد $75 \text{ mm} \times 75 \text{ mm} \times 280 \text{ mm}$ تقریباً 15 mm و در نمونه‌های دارای ابعاد $400 \text{ mm} \times 100 \text{ mm} \times 100 \text{ mm}$ تقریباً 20 mm وارد شوند.

۳-۲-۶ شناسایی نمونه‌ها

هر نمونه باید توسط نشانه‌گذاری قالب یا توسط وسایل دیگری که تاثیر منفی بر روی بتن نداشته باشد، شناسایی شود. باید از نشانه‌گذاری‌های دائمی رویه خارجی قالب (بند ۲-۵) استفاده شود.

۷ روش کار

۷-۱ اندازه‌گیری استحکام و درجه حرارت بتن

۷-۱-۱ افت بتن و ملات را اندازه‌گیری کنید و اگر لازم است سایر اندازه‌گیری‌های استحکام را طبق استاندارد ISO19020-2 انجام دهید و ثبت کنید.
۷-۱-۲ درجه حرارت بتن را در زمان قالب‌گیری اندازه‌گیری و ثبت کنید.

۷-۲ آماده‌سازی و پر کردن قالب‌ها

۷-۲-۱ نمونه‌ها را طبق بند 6.2 استاندارد ISO 1920-3:2004 آماده کنید.
۷-۲-۲ مجموعه پایه سنجه را به صورت زیر آماده کنید:
۷-۲-۲-۱ دنده نگهدارنده پایه سنجه را روغن کاری کنید.
۷-۲-۲-۲ پایه سنجه (بند ۳-۵) را به نگهدارنده پایه سنجه متصل کنید، دقیق کنید که هیچ روغن معدنی یا آلاینده دیگری روی سطح پایه سنجه باقی نماند، که با بتن تماس پیدا کند.
۷-۲-۲-۳ با استفاده از سنجه طولی ($\frac{5}{4}$)، طول سنجه مناسبی را تنظیم کنید برای مثال طول بین پایانه‌های میانی پایه‌های سنجه برای نمونه‌های $75 \text{ mm} \times 75 \text{ mm} \times 280 \text{ mm}$ در 250 mm و برای نمونه‌های $100 \text{ mm} \times 400 \text{ mm} \times 400 \text{ mm}$ در 360 mm .

۷-۳ متراکم سازی بتن

بتن را با کوبیدن یا لرزاندن چنانچه در این بند توضیح داده شده، متراکم کنید بدون اینکه موجب تفكیک یا تخلخل زیاد شود. متراکم سازی با کوبیدن برای بتن باید با یک افت بتن کمتر از 40 mm همراه باشد و همچنین متراکم سازی توسط لرزش برای بتن باید با افت بتنی بیشتر از 100 mm همراه باشد. یادآوری- هدف رسیدن به یک تراکم کامل است.

برای متراکم کردن با کوبیدن، بتن را طبق بندهای D.4 و D.5 استاندارد ISO1920-3:2004 متراکم کنید.
برای متراکم کردن با لرزش، بتن را طبق بند D.3 استاندارد ISO 1920-3:2004 متراکم کنید.

۴-۷ عمل آوردن نمونه‌ها

۴-۱ عمل آوری اولیه در قالب‌ها

۱-۴-۷ کلیات

بلافاصله بعد از اینکه نمونه آزمایشی قالب‌گیری شد، قالب (بند ۲-۵) حاوی نمونه، را در محیط عمل آوری اولیه بگذارید و پیچ‌های نگهدارنده پایه سنجه را باز کنید تا مانع توقف پایه سنجه (بند ۳-۵) هنگام انقباض بتن در طول عمل آوری اولیه شود.

۴-۲ عمل آوری اولیه تحت شرایط استاندارد

نمونه را در شرایط استاندارد، طوری که به قالب‌های آنها دست نخورد (بند ۲-۵) روی سطح افقی سخت، طبق بند 7 استاندارد ISO 1920-3:2004 انبار کنید.

۴-۳ انبار نمونه‌های قالبی در کارگاه

در کارگاه، نمونه‌های قالب‌گیری شده‌ای را که بیشتر از ۱۸ ساعت و به بیشتر از ۲۴ ساعت از قالب‌گیری آنها می‌گذرد، طبق بندهای زیر انبار کنید:

الف - در یک مکان پوشیده، مجاور محل قالب‌گیری، ترجیحاً داخل، دور از باد و افزایش درجه حرارت؛
ب - بدون ایجاد اختلال در قالب‌هایشان (بند ۲-۵) روی سطح سخت افقی با درپوش مناسب تا از کاهش رطوبت نمونه جلوگیری شود.

یادآوری - هدف آماده کردن شرایطی برای نمونه‌های آزمونی است که حداقل حفاظت را از درجه حرارت زیاد و از دست دادن رطوبت طی انبارشدن در کارگاه تأمین می‌کند.

۴-۴ عمل آوری اولیه تحت شرایط کارگاهی

۱۸ ساعت بعد از قالب‌گیری به محض اینکه قابل اجرا باشد نمونه‌هایی را که طبق بند ۳-۱-۴-۷ انبار شده‌اند جهت باز کردن قالب به آزمایشگاه انتقال دهید. به‌طوری که آنها تحت شرایط عمل آوری رطوبتی استاندارد (بند ۱-۳) در ۲۴ ساعت پس از قالب‌گیری جای داده می‌شوند.

۴-۷ قالب برداری از نمونه‌ها

۴-۷-۱ کلیات

نمونه‌ها را بعد از (24 ± 2) ساعت از زمان قالب‌گیری قالب برداری کنید. جایی که تغییرات برای این مدت زمان لازم است، شرایط عمل آوری رطوبتی استاندارد باید طی هر دوره عمل آوری اضافی ثابت بماند و همه جزئیات باید به دقت گزارش شود. خرابی‌های جزئی پایه‌های سنجه (بند ۳-۵) بهتر است تعمیر شود، با وجود اینکه، اندازه این خرابی و جزئیات هر تعمیر انجام گرفته باید نوشته و گزارش شود. دقت کنید که پایه سنجه در حالی که نگهدارنده پایه سنجه از پایه باز شده است، دست نخورده باشد.

۴-۷-۲ معیار پذیرش

اگر نشانه‌ای از تراکم ضعیف یا تخریب مانند ترکیدگی یا رهایی پایه‌ها وجود داشته باشد، ممکن است نمونه‌ها رد شوند.

۴-۷-۳ شناسایی نمونه‌ها

چنان‌چه نمونه از قالب گرفته شود، هر نمونه را با یک علامت پاک نشدنی برای نشان دادن مشخصات نشانه‌گذاری کنید. ممکن است نمونه‌ها در این زمان برای تعیین موقعیت و جهت نیز نشانه‌گذاری شوند (به بند ۳-۵-۷ برجوع کنید)

۴-۷-۴ عمل آوری رطوبتی استاندارد

به جز قسمتی که تعمیرات جزئی نیاز است، نمونه‌ها را در شرایط عمل آوری رطوبتی استاندارد قرار دهید (بند ۱-۳) حدود ۱۵ دقیقه بعد از قالب برداری را تا ۱۷ روز از قالب‌گیری ثابت نگه دارید، در صورت وجود شرایط جایگزین برای انتقال بیان شده به بند ۴-۷-۴ مراجعه کنید.

نمونه‌های قالب برداری شده از آزمایشگاه آمادگی به آزمایشگاه اندازه گیری انتقال یابند (بند ۴-۷-۴) در طول دوره عمل آوری رطوبتی استاندارد بعد از یک دوره کوتاه ۲۴ ساعته در شرایط عمل آوری رطوبتی استاندارد در آزمایشگاه آمادگی.

همه نمونه‌ها را در شرایط عمل آوری رطوبتی استاندارد در ازمایشگاه اندازه گیری حداقل ۲۴ ساعت قبل از اندازه گیری اولیه انبار کنید.

۴-۷-۵ انتقال نمونه‌ها به آزمایشگاه اندازه گیری

وقتی نمونه‌ها به یک آزمایشگاه انتقال می‌یابند، آن‌ها را باید طوری انتقال داد که از آسیب‌های فیزیکی جلوگیری شود و باید مانع از دست دادن رطوبت و زیادی درجه حرارت شد.

زمان انتقال برای مثال مدت زمان کلی که نمونه ها در شرایط عمل آوری رطوبتی استاندارد نیستند باید از ۲۴ ساعت تجاوز کند نمونه هایی که به غیر از شرایط اشبع شده به آزمایشگاه اندازه گیری رسیده اند باید رد شوند.

حافظت کافی شاید با پوشاندن نمونه ها با پارچه کنفی مرطوب یا روزنامه مرطوب و با گذاشتن در کیسه های پلاستیکی در مخازن محکم حاصل شود.

۵-۷ خشک کردن و اندازه گیری نمونه ها

۱-۵-۷ کلیات

۷ روز بعد از قالب گیری، نمونه ها را یکی یکی از آب بردارید و سطوح خشک را با یک دستمال مرطوب پاک کنید.

تمام مراحل خشک کردن و اندازه گیری نمونه ها باید در اتاق خشک کن (بند ۱-۵) با درجه حرارت و نسبت رطوبتی با دامنه مشخص شده در بند ۱-۵ انجام گیرد.

اندازه گیری طول باید طبق توضیح بند ۳-۵-۷ و بند ۴-۵-۷ انجام گیرد مگر اینکه روش های دیگر اندازه گیری توسط استاندارد ملی مورد نیاز باشد.

۲-۵-۷ نصب مقایسه گر طولی

میکرومتر مقایسه گر طولی را در صفر قرار دهید با یک میله مبنای مقایسه به طور مناسب در شرایطی که به طور صحیح با سندان اندازه گیری مرتب شده نگه داشته شود.

۳-۵-۷ اندازه گیری های اولیه

۱-۳-۵-۷ جرم نمونه بتنی

جرم هر نمونه را با دقت حداقل 0.1 g اندازه گیری و اندازه گیری ها را ثبت کنید. اندازه گیری های را عیناً تکرار کنید تا حداقل پنج شناسایی متوالی حاصل شود که همه 0.1 g متوسط اندازه را دارند. این اندازه گیری ها باید ظرف مدت ۲ دقیقه از برداشت نمونه از آب کامل شوند. میانگین این پنج اندازه گیری را به عنوان جرم اولیه نمونه ثبت کنید.

۲-۳-۵-۷ مقایسه گر افقی

روش اندازه گیری اولیه با یک مقایسه گر افقی به شرح زیر است:

الف- مطمئن شوید که پایانه های پایه های سنجه (بند ۳-۵) تمیز و صیقلی هستند؛

ب- بلافاصله بعد از تمیز کردن سطح خشک، نمونه را در مقایسه گر قرار دهید تا محور آن هم محور با سندان اندازه گیری باشد و سطح بالایی آن در جای سفت مقایسه گر برداشته نشود. خوانده های میکرومتر (تفاوت طولی) را وقتی سندان ها با نمونه برخورد دارند ثبت کنید؛

پ- نمونه را برداشته و با همان جهت‌گیری در مقایسه‌گر قرار دهید تکرار اندازه‌گیری‌های عین هم را ادامه دهید تا حداقل پنج تعیین متوالی حاصل شود و که همه آنها اندازه متوسط 100 mm داشته باشند. همه این خواندن‌ها باید در مدت ۲ دقیقه از برداشت نمونه از آب انجام گیرد. میانگین این ۵ عدد را به عنوان اندازه اولیه ثبت کنید.

ت- نمونه‌ها را در طبقه‌های اتاق خشک کن (بند ۵-۱) قرار دهید به‌طوری که فاصله بین بدنه آنها حداقل 50 mm از اطراف باشد، به جز موارد استثنایی حمایتی. همه شرایط انبار کردن باید در همه موقع در صورت لزوم با نمونه‌های مجازی اجرا شود.

باشد نمونه‌های مجازی، منشورهای بتنی با ابعاد مشابه به عنوان نمونه آزمایشگاهی باشند.

ث- با استفاده از میله مبنای مقایسه، تنظیمات صفر مقایسه‌گر را در فاصله زمانی مناسب در طول اندازه‌گیری بررسی کنید. جایی که مقایسه‌گر تنوع با بیش از 200 mm نوسان داشته باشد همه خواندها پذیرفته شود تا بررسی میله مبنای مقایسه قبلی باید تکرار شود.

۷-۳-۵ مقایسه‌گر عمودی

روش اندازه‌گیری اولیه با مقایسه‌گر عمودی به شرح زیر است.

الف- ۷ روز بعداز قالب‌گیری، نمونه‌ها را یکی یکی از آب برداشته و با پارچه مرطوب سطوح خشک را پاک کنید.

ب- هر نمونه را برای مشخص کردن رویه از یک طرف نشانه گذاری کنید. این نشانه گذاری باید فقط در یک رویه بتن‌ریزی شده هر نمونه انجام گیرد و رویه نشانه گذاری شده باید در جلو باشد.

پ- قبل از اندازه‌گیری هر نمونه، هر دو پایانه پایه را پاک کنید تا ذرات گرد و غبار پاک شوند. همچنین هر دو پایه سندان و سندان سنجه شاخص را تمیز پاک کنید. اگر نمونه در جای درستی قرار نگرفته باشد که سطح بتن زیرین متحمل سندان پایه خواهد بود. اگر چنین اتفاقی بیافتد، نمونه باید از مقایسه‌گر خارج شود و سپس همه گرد و غبارها قبل از اندازه‌گیری نمونه از سندان تمیز شود.

ت- بلافاصله بعد از تمیز کردن سطح خشک، هر نمونه را با اولین وضعیت پایه پایینی (بند ۳-۵) در سندان پایه در مقایسه‌گر قرار دهید. سپس سندان سنجه شاخص را بلند کرده و نمونه را عمودی کرده و سندان سنجه شاخص را به وضعیت بالای پایه سنجه پایین بیاورید.

ث- وقتی مطمئن شدید که سنجه به صورت صحیحی جا گرفته است نمونه را به طور محوری بچرخانید تا رویه مقابل موازی رویه سنجه شاخص و روبروی عملگر قرار گیرد. سنجه شاخص را خوانده و ثبت کنید.

یادآوری- یک نیروی روبرو به پایین اعمال شده بر سندان شاخص همراه با چرخش نمونه می‌تواند به درست جای گرفتن پیمانه شاخص کمک کند.

ج- نمونه را برداشته و آن را در مقایسه‌گر با همان جهت قرار دهید. تکرار اندازه‌های تکراری را ادامه دهید تا حداقل پنج اندازه‌گیری متوالی ایجاد شود که همه اندازه متوسط 100 mm داشته باشد. این خوانده‌ها باید

در مدت ۲ دقیقه از برداشتن نمونه از آب انجام گیرد. میانگین پنج اندازه‌گیری را به عنوان اندازه‌گیری اولیه ثبت کنید.

ج- نمونه‌ها را در طبقات اتاق خشک-کن (بند ۱-۵) قرار دهید از هر طرف حداقل ۵۰ mm بین آنها فاصله باشد به جز موارد استثنایی. همه شرایط ابار کردن باید در صورت لزوم با نمونه‌های مجازی باید همیشه به کار گرفته شود.

نمونه‌های مجزا، باید منشورهای بتنی با ابعاد مشابه ابعاد نمونه‌های آزمایشگاهی باشند.

ح- با استفاده میله مبنای مقایسه، تنظیمات صفر مقایسه-گر را در فاصله‌های زمانی مناسب در طول اندازه‌گیری بررسی کنید.

هر جایی که مقایسه‌گر بیش از ۲۰۰۰ mm نوسان داشته باشد، همه خوانده‌ها تا بررسی مبنای مقایسه قبلی تکرار شود.

۴-۵-۷ اندازه‌گیری‌های بعدی

روش اندازه‌گیری‌های بعدی با استفاده از مقایسه‌گر طبق زیر است:

الف- اندازه‌گیری وزنی و اندازه‌گیری طولی را برای هر نمونه همان‌طور که در بندهای ۱-۳-۵-۷ و ۲-۳-۵-۷-۳-۵-۷ آمده بطور صحیح بعد از دوره‌های کامل خشک کردن هوا در دوره‌های ۱۱۲ و ۲۶ و ۲۸ و ۲۱ و ۱۴ روز، انجام دهید.

اندازه‌گیری را حداقل تا ۳ ماه ادامه دهید. یک بار اندازه‌گیری برای هر نمونه (به عنوان مثال: برای میانگین پنج اندازه‌گیری یا بیشتر) به طور عادی کافی خواهد بود. باید میکرومترهای غیر دیجیتالی، دومین خوانده بررسی شود.

ب- تنظیم صفر مقایسه‌گر را طبق (زیر بند "ث" از بند ۳-۵-۷-۲-۳-۵-۷ یا زیر بند "ح" از بند ۳-۵-۷-۳) به طور صحیح بررسی کنید.

۸ محاسبه و توضیح نتایج

نتایج زیر باید محاسبه و ثبت شود:

الف- برای هر دوره از زمان خشک کردن، جرم نمونه را، بر حسب گرم در آن زمان از میانگین جرم اولیه بر حسب گرم کم کنید؛

ب- برای هر دوره از زمان خشک کردن، اندازه‌گیری طولی بر حسب میلی‌متر را در آن زمان از میانگین اندازه‌گیری اولیه اولیه بر حسب میلی‌متر کم کنید؛

پ- اختلاف بدست آمده از بند(۸-ب) را بر طول سنجه موثر اصلی که باید ۲۵۰ mm برای نمونه‌های ۲۸۰ mm × ۲۸۰ mm × ۷۵ mm و ۳۶۰ mm × ۷۵ mm × ۴۰۰ mm باشد تقسیم کنید؛

ت- نتایج را، انقباض و ترکیدگی بتن بر اثر از دست دادن آب در میکرواسترین بیان کنید؛

ث- برای هر دوره خشک کردن برای هر یک نمونه بتن، فقط متوسط انقباض بتن بر اثر از دست دادن آب نتایج شخصی را محاسبه کنید که در ۱۰٪ میکرواسترین از مقدار متوسط نتیجه کمیت هستند.

۹ گزارش آزمون

وقتی آزمایشگاه اندازه‌گیری همان آزمایشگاه آمادگی نیست، هر آزمایشگاه باید گزارشات جداگانه‌ای را آماده کند، که ترکیب آنها تشکیل دهنده گزارش کامل است.

۹-۱ گزارش آزمایشگاه آمادگی

باید شامل موارد زیر باشد:

- (۱) مشخصات نمونه؛
- (۲) کارگاه یا آزمایشگاه انتخاب شده؛
- (۳) تاریخ و ساعت قالب ریزی؛
- (۴) مکان کار یا آزمایشگاه قالب‌ریزی؛
- (۵) دوره عمل آوری اولیه مثل:
 - استاندارد یا آزمایشگاه و
 - غیراستاندارد، شامل جزئیات عمل آوری کارگاهی؛
- (۶) تاریخ و زمان قالب برداری؛
- (۷) هر گونه آسیب به نمونه و جزئیات هر گونه تعمیرات انجام گرفته، در صورت لزوم؛
- (۸) تاریخ و زمان فرستادن؛
- (۹) اطلاعات مشابه دیگر موجود ثبت‌ها که ممکن است خواسته شود؛
- (۱۰) هر انحراف از استاندارد روش آزمون؛
- (۱۱) یک اظهارنامه از طرف مسئول فنی که آزمون طبق این استاندارد انجام گرفته است به جز موارد اشاره شده در زیر بند "۱۰" از بند ۱-۹.

۲-۹ گزارش آزمایشگاه اندازه گیری

باید دارای موارد زیر باشد:

- ۱) مشخصات نمونه؛
- ۲) تاریخ و زمان دریافت؛
- ۳) هر گونه آسیب به نمونه و هرگونه تعمیرات انجام گرفته، در صورت لزوم؛
- ۴) روش متراکم سازی؛
- ۵) در صورت لزوم، افت بتن و ملات و تعیین استحکام بتن؛
- ۶) درجه حرارت بتن درست قبل از قالب ریزی؛
- ۷) تاریخ عملآوری اولیه نمونه‌ها مثل، استاندارد یا غیر استاندارد بودن؛ اگر غیر استاندارد باشد:
 - حداقل درجه حرارتی که نمونه‌ها در آن قرار گرفته اند؛
 - تاریخ‌ها و ساعات ارسال و دریافت نمونه‌های انتقالی.
- ۸) شرایط رطوبتی نمونه وقتی در آزمایشگاه اندازه گیری دریافت شد مثل اشباع شده یا نشده؛
- ۹) درجه حرارت اتاق خشک کن، رطوبت و سرعت تبخیر؛
- ۱۰) تاریخ اندازه گیری اولیه؛
- ۱۱) جرم اولیه نمونه؛
- ۱۲) طول اولیه خوانده شده از هر نمونه؛
- ۱۳) طول بعدی خوانده شده از هر نمونه مثل:
 - تاریخ - طول مدت دوره خشک کردن و - خواندن مقایسه گر طولی برای نمونه؛
- ۱۴) انقباض بتنی بر اثر از دست دادن آب هر نمونه و میانگین هر گروه، در هر دوره خشک کنی خواسته شده تا نزدیکترین به ۵ میکرواسترین؛
- ۱۵) اطلاعات مشابه دیگری که ثبت شده و احتمالاً خواسته شود؛
- ۱۶) هر انحراف از روش استاندارد؛
- ۱۷) یک اظهارنامه از طرف مسئول فنی به صورت فنی برای آزمون که آزمون‌ها طبق این استاندارد انجام گرفته، به جز موارد اشاره شده در زیر بند "۱۶" از بند ۲-۹.

۱۰ دقت نمونه‌های آماده شده آزمایشگاهی

برای گروه سه تایی از نمونه‌های قالب‌گیری شده در آزمایشگاه از یک نمونه عملآوری شده بتن تحت شرایط خاص و با اندازه خرد سنگ ظاهری (ISO 6274) کوچکتر از ۲۰ mm تکرارپذیری بیان شده به عنوان یک درصد میانگین گروه سه نمونه ای ۸٪ در ۹۵٪ تراز احتمالی است.

اطلاعات دقیق برای نمونه‌های قالب‌گیری شده کارگاهی یا نمونه‌های آماده شده در آزمایشگاهی غیر از آزمایشگاه اندازه گیری در دسترس نیست (این بیانات در مورد تکرارپذیری براساس اطلاعات محدود شده استرالیایی است و شاید وقتی اطلاعات زیادی جمع آوری می‌شود اصلاح شود)

پیوست الف

(اطلاعاتی)

یک مقایسه گر طولی افقی مناسب

الف-۱ کلیات

مقایسه گر برای اندازه گیری تغییرات طولی باید قادر به اندازه گیری طول نمونه های بالای دامنه تغییرات mm ۴۲۵ mm تا ۳۰۰ mm برای نمونه های ۷۵ mm × ۲۸۰ mm × ۴۱۵ mm و بالای دامنه ۳۰۰ mm تا ۲۹۰ mm برای نمونه های ۱۰۰ mm × ۱۰۰ mm × ۴۰۰ mm باشد. دقت اندازه گیری باید ۱ mm باشد. مقایسه گر باید دارای یک چارچوبی برای محافظت از نمونه در طول اندازه گیری باشد به رو شی که هیچ وزنی توسط پایه های سنجه (بند ۳-۵) تحمل نشود و یک وسیله اندازه گیری مثل یک میکرومتر با یک دقت ۰,۰۰۱ mm باشد. این پیوست پیشنهاداتی را برای یک مقایسه گر که نمونه را در یک وضعیت افقی یا در وضعیت عمودی نگه می دارد و از میکرومتر برای اندازه گیری استفاده می کند را بیان می کند. (به شکل الف-۱ و شکل الف-۲ رجوع کنید)

الف-۲ چارچوب مقایسه گر

این چارچوب باید قادر به محافظت از نمونه افقی باشد و آن را در یک وضعیت تجدید پذیر موازی با محور چارچوب و عمود بر سندان های اندازه گیری جا دهد که باید پایه های سنجه (بند ۳-۵) برخورد داشته باشد و تا حد امکان به مرکز سندان نزدیک باشد هر چه نزدیکتر که امکان دارد به مرکز سندان ها. چارچوب باید به قدر کافی سخت باشد تا مانع تغییر شکل در طول حرکت طبیعی نمونه شود بنابراین خواندن میکرومتر متأثر از تماس نمونه در طول اندازه گیری نمی شود.

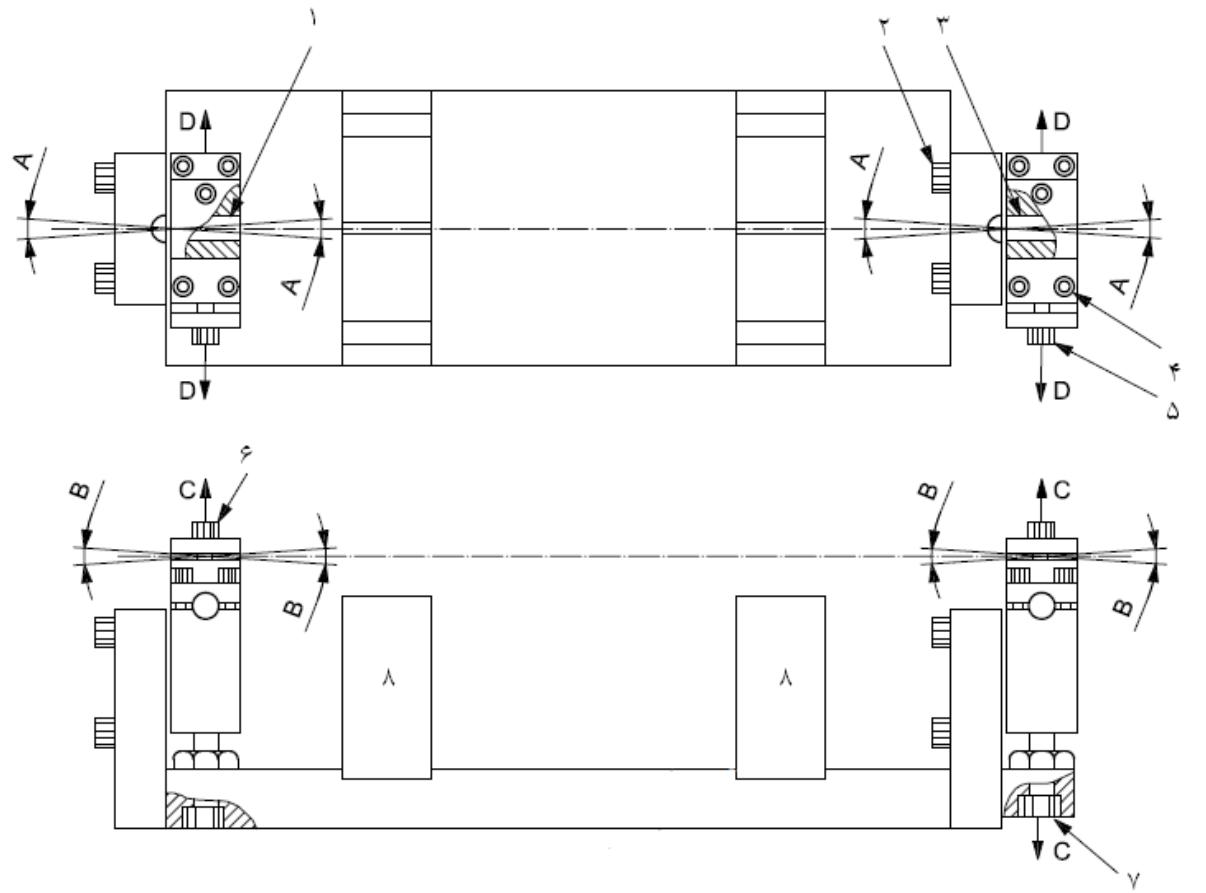
ایجاد سندان های اندازه گیری باید بین ۶ mm و ۱۰ mm باشد. سطوح سندان ها باید از کاربید تنگستن ساخته شوند و باید مسطح باشند. یک سندان باید ثابت مرتبط با چارچوب باشد و باید متصل به پایه ستون باشد. سندان دیگری باید متصل به پایه ستون باشد. سندان دیگری باید متصل به (یا بخشی از بدنه باشد) میکرومتر باشد که به طور محکم متصل به پایه ستون مشابه باشد. جهت پایه های ستون مربوط به پایه چارچوب باید مجاور باشد تا سندان ها را به یک وضعیت اندازه گیری صحیح بیاورد.

سندان ها همیشه باید موازی با یکدیگر و عمود بر محور چارچوب باشند. فاصله بین نقاط مخالف عمودی دو سندان نباید بیش از ۰,۰۰۱ mm باشد از فاصله اندازه گرفته شده بین نقاط مرکزی سندان ها تغییر کند.

الف-۳ میکرومتر

میکرومتر باید نمایش دیجیتال در واحد های mm / ۰,۰۰۱ یا کمتر را داشته باشد و دقت آن ۰,۰۰۱ mm در دامنه ۰/۱۰ mm با یک گردش کلی حداقل ۱۰ mm باشد. میکرومتر باید مجهز به وسیله تنظیم باشد تا قادر سازد طول میله منبع در صفر تنظیم شود.

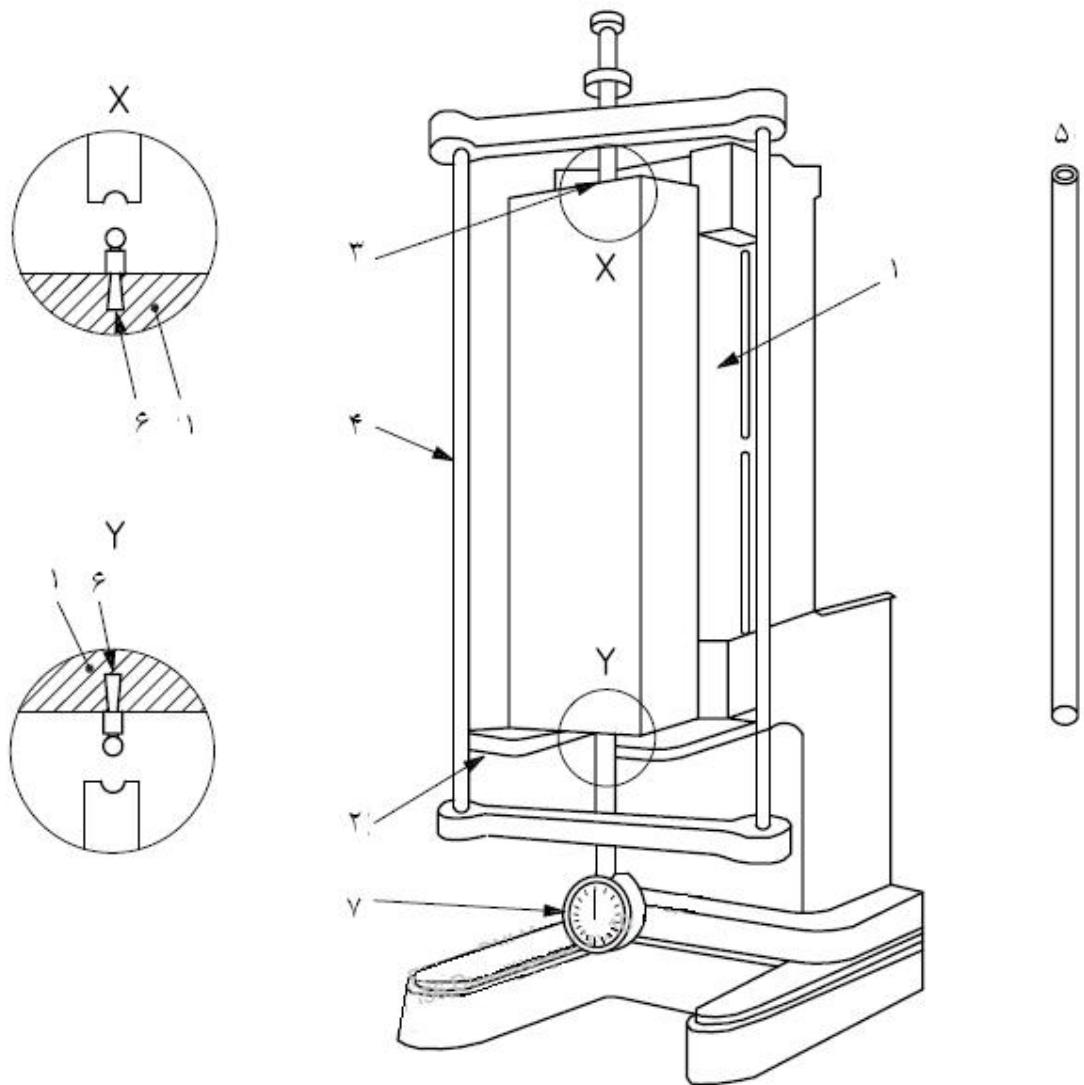
شفت میکرومتر بهتر است فری باشد و بهتر است به دقت با چارچوب هم محور باشد و بر رویه سندان عمود بر میله — محور باشد. جهت سندان بناید با حرکت میله در طول محور خود تاثیر گیرد. میله میکرومتر در طول بارگذاری نمونه در چارچوب دوباره پیگیری خواهد شد، یک پایه سنجه ($\frac{5}{3}$) از نمونه بعد از برخورد با سندان ثابت قبل از میله به آرامی رها شود تا اجازه دهد با دیگر پایه سنجه برخورد کند.

راهنما:

- ۱ سوراخ^۱ برای سندان کاربید تنگستن مناسب
- ۲ چهار پیج کلاهک تنظیم(A)
- ۳ سوراخ جهت اندازه خوان الکترونیکی مناسب
- ۴ چهار پیج کلاهک تنظیم(B)
- ۵ یک پیج تنظیم(C)
- ۶ پیج کلاهک بست شده
- ۷ یک پیج تنظیم(C)
- ۸ بلوك

شکل الف-۱ مقایسه‌گر طولی افقی

راهنما:

۱	نمونه
۲	پایه
۳	نقطه
۴	چارچوب برای یک اندازه‌گیری
۵	میله مرجع
۶	پایه سنجه
۷	سنجه مدرج

شکل الف-۲ - مقایسه‌گر طولی عمودی